

32T SANS

2022
SANSKRIT

Full Marks : 100

Pass Marks : 30

Time : Three hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

Q. No. 1 carries 1 mark each	1×12 = 12
Q. No. 2 carries 4 marks each	4×4 = 16
Q. No. 3 carries 6 marks	6×1 = 6
Q. No. 4 carries 2 marks each	2×3 = 6
Q. No. 5 carries 3 marks	3×1 = 3
Q. No. 6 (a & b) carries 8 marks	5+2 = 8
Q. No. 7 carries 4 marks	4×1 = 4
Q. No. 8 carries 4 marks	4×1 = 4
Q. No. 9 carries 4 marks	4×1 = 4
Q. No. 10 carries 3 marks	3×1 = 3
Q. No. 11 carries 6 marks	6×1 = 6
Q. No. 12 carries 3 marks	3×1 = 3
Q. No. 13 carries 2 marks each	2×2 = 4
Q. No. 14 carries 1 mark each	1×3 = 3
Q. No. 15 carries 1 mark each	1×4 = 4
Q. No. 16 carries 2 marks each	2×2 = 4
Q. No. 17 carries 10 marks	10×1 = 10
	<hr/>
	Total = 100

Contd.

1. Answer each of the following questions by writing only the actual correct word as directed : 1×12=12

ନିମ୍ନେ ଅନୁସରି ତତ୍ତ୍ଵର ପ୍ରତିଟି ପଞ୍ଚବେବର ଉତ୍ତରର କେବଳ ପ୍ରତି ଆକୃତ ଶବ୍ଦ ଲିଖା :

- (a) The 'Raghuvamśam' is a Kāvya/Khaṇḍakāvya/Mahakāvya.

(Choose the correct answer)

'ରଘୁଵମ୍ଶମ' ଏଥିଲା କାବ୍ୟ/ଶଙ୍କକାବ୍ୟ/ମହାକାବ୍ୟ।

(ଶୁଣ ଉତ୍ତରଟେ ବାଟି ଉଲିଓରୀ)

- (b) Write an equivalent word of 'ଅନ୍ୟରୂପ'.

'ଅନ୍ୟରୂପ' ଶବ୍ଦଟେର ଏଠା ପ୍ରତିଶବ୍ଦ ଲିଖି ।

- (c) The 'Śrīmadbhagavadgītā' is based on the _____ of the Mahābhārata. (Fill in the blank)

'ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବଦ୍ଗୀତା' ମହାଭାରତ'ର _____ ଉପରତ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ।

(ଯାଜି ଠାଇ ପୂର୍ବ କରା)

- (d) How many verses are there in the Second chapter of the 'Śrīmadbhagavadgītā' ?

'ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବଦ୍ଗୀତା'ର ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାତ୍ମ କିମାନଟା ଶୋକ ଆଛେ ?

- (e) Write an epithet of ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ as you find in the prescribed text of the 'Śrīmadbhagavadgītā' .

'ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବଦ୍ଗୀତା'ର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପାଠୀତ ପେରା ଅନୁସରି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଏହି ଅଭିଧାର ନାମ ଲିଖି ।

(f) What is the source book of the drama 'Nāgānandam' ?

'নাগানন্দম' নাটকখনৰ উৎস কি?

(g) Who is meant by 'अहित्रिषः' ?

'अहित्रिषः' বুলি কাৰু বুজোৱা হৈছে?

(h) Write a Sanskrit equivalent word of 'প্ৰালেয়াচল'.

'প্ৰালেয়াচল' শব্দটোৱ এটা সংস্কৃত প্ৰতিশব্দ লিখো।

(i) In which year was 'The Assam Sanskrit Board' established ?

'অসম সংস্কৃত ব'ড' কোন চনাত প্ৰতিষ্ঠা কৰা হৈছিল?

(j) Who was famous as 'আশুকুণি' ?

'আশুকুণি' বুলি কোন অনিক আছিল?

(k) Who is the author of 'প্ৰযোগ রলমালাব্যাকৰণম्' ?

'প্ৰযোগ রলমালাব্যাকৰণম্'ৰ গ্ৰন্থকাৰ কোন?

(l) Bipin Chandra Goswami composed কেতকীকাব্যম / নবমলিঙ্গকা।

(Choose the correct answer)

বিপিনচন্দ্ৰ গোস্বামীয়ে কেতকীকাব্যম / নবমলিঙ্গকা বচনা কৰিছিল।

(উচ্চ উভয়টো বাচি উলিওৰী)

2. Translate *four* of the following taking *one* from each part :

4×4=16

तुलात् दिया अतिर्जो अथेन नवा एजिके वाहि दूठे चारिटोर अनुदान दन्वा :

Part I / प्रथम अरण

(a) तां सामवस्थां प्रतिपद्यमानं
स्थितं दश व्याप्य दिशो महिमा ।

विष्णोरिवास्यानवधारणीयम्
ईदृक्तया स्वप्निवस्या वा ॥

(b) दूराद्यक्षक्लिभस्य तन्वी
तमालतालीवनग्रजिनीला ।
आभाति वेला लवणाम्बुद्धरैः
धारनिवद्धेन कलहुकरेखा ॥

Part II / द्वितीय अरण

(c) क्लैब्यं मास्य गमः पार्थं नैतत्त्वव्युपपद्यते
क्षुरं हृदयदीर्घेन्द्रियं लवक्त्वोनिश्च एरनप ॥

(d) कार्यगदीषोपहतस्वभावः
पृच्छामि त्वा धर्मसंमूढचेता ।
यच्छ्रुयः स्यान्तिशिवरं लुहि तन्मे
शिष्यस्तेऽहं शाधि मां त्वा प्रपन्नम् ॥

Part III / છૃણીન અરણ

- (e) (સાક્ષમ) પુત્રક, કાર્ય સમાશવસિમિ ? કિમેકાપુત્ર ઇતિ કૃતાનુકમ્ભેન નિવર્તિતોऽસિ
નામાજેન ? હા કૃતાનુહતક ! કથમિદાનો ત્વયા નિર્ધૂણહૃદયેનેતો વિસ્તીરે જીવલોકે મમ
પુત્રક એવ સ્મૃત : ? સર્વથા હૃતાસ્મિ મન્દભાગિનો ! (મૂઢ્છો નાટ્યતિ)
- (f) (શબ્દુચૂંડ હસ્તે ગૃહીત્વા) કુમાર શબ્દુચૂંડ, ન મે ચિરાલલબ્ધાવસરસ્ય પરાર્થસમ્પાદન-
મનોરથસ્યાન્તરાય કરુંમહેતિ ભવાન् ! (પાદ્યો પતિત્વા) તદલં વિકલ્પેન ! દીયતાં વધ્યચિહનમ् !

Part IV / જગૃથ અરણ

- (g) અસમરાજ્યે સંસ્કૃત-શિક્ષણસ્ય દ્વૈ પદ્ધતિ પ્રચલિતે સ્ત : ! એકા પ્રાચીનપદ્ધતિર્યસ્યાં પ્રવેશિકા-
મધ્યમા-શાસ્ત્રાદિપરીક્ષાણાં પાઠ્યગ્રન્થાઃ અભ્યાષ્યનો ! એચા પદ્ધતિઃ કેવળ સંસ્કૃત-પાઠશાલાસુ
પ્રચલિતિ !
- (h) આધુનિક શિક્ષામાધ્યમેન શિક્ષિતાનાં સંસ્કૃતપણિડતાનાં મધ્યે આન-દરામબુદ્ધા
સુપ્રચિદ્ઘોઽન્યતમફલ ! નાનાબિધાનાં ગ્રન્થાનાં વિરચનેન સમ્યાદનેન ચ સંસ્કૃતભાષાયા : ચર્ચાણાં
મહત કાર્ય સાધિતમનેનાનન્દરામેણ ! મહાવીર-ચરિત-નાટકોપરિ જ્ઞાનકીરામ-ભાર્ય તેન
લિખિતમ् !

3. Explain with reference to the context *any one* of the following verses :

1+1+4=6

ઉના ઊદ્ધિશ્ચિદ વિકાન્ના વાણે ક્રોકન શાસ્ત્ર-મધ્યાં મન્દિર દ્વારા કર્યો : :

- (a) નાભિપ્રલંદાન્યુરૂહાસનેન
સંસ્તુયમાન : પ્રથમેન ધાત્રા ।
અમું યુગાન્તોચિત્તયોગનિદ્ર:
સંહલ્ય લોકાન् પુલ્યોऽધિશેતે ॥

(b) त्रेताग्निधूमाग्रमनिष्ठकीर्ते-

स्तस्येदमाक्रान्तविमानमार्गम्।

धात्वा हविर्गच्छ रजोविमुक्तः

समश्रुते ने लघिमानमात्मा ॥

4. (a) Account for the case-ending in 'महिमा' in Q. No. 2(a) and 'दृग्त' in Q. No. 2(b). 1×2=2

प्रश्न संख्या 2(a)-त थका 'महिमा' आकृ प्रश्न संख्या 2(b)-त थका 'दृग्त' पद दृटाल विभक्ति निर्णय कर्वा।

- (b) Derive 'मास्म गमः' in Q. No. 2(c) and 'पृच्छामि' in Q. No. 2(d).

1×2=2

प्रश्न संख्या 2(c)-त थका 'मास्म गमः' आकृ प्रश्न संख्या 2(d)-त थका 'पृच्छामि' पद दृटाल द्वादपत्रि निर्णय कर्वा।

- (c) Name and expound the Samāsa of 'अनवधारणीयम्' in Q. No. 2(a) and 'धारानिवद्धा' in Q. No. 2(b). 1×2=2

प्रश्न संख्या 2(a)-त थका 'अनवधारणीयम्' आकृ प्रश्न संख्या 2(b)-त थका 'धारानिवद्धा' पद दृटाल व्यासवाक्यसह समासव नाम लिखी।

5. Elucidate the idea contained in *any one* of the following : 3

तत्र विकाना एतो च चार मात्रानावध कर्ता :

(a) देहिनोऽस्मिन् यथा देहे कीमारं यौवनं जरा ।

तथा देहान्तरप्राप्तिधोरस्तत्र न मुहूर्ति ॥

(b) अच्छेद्योऽयमदाहोऽयमक्लेशोऽशोष्य एव च ।

नित्यः सर्वगतः स्थाणुरचलोऽयं सनातनः ॥

6. (a) Write after 'Śrīmadbhagavadgītā', Chapter-II, the description of the yoga of Selfless action (Niskāma Karman). 6

'श्रीभगवद्गीता' व विजीय अथाव अनुसवि निष्ठाम् कर्मव विषद्व लिखी ।

- (b) Write a short note on *any one* of the following : 2×1=2

तत्र निया विकाना एतो ओपवत् चम् तोत्रा लिखी :

गुडाकेशः, योगक्षेपः, धनञ्जयः, मात्यग्योगः, श्रीभगवान् ।

7. Present the charming description of confluence of the Ganges and Yamuna as you find in the 13th Canto of the 'Raghuvamśam'. 4

'बद्यवंशम्' व त्रयोदश सर्गात् पोदा धर्मगे गंगा आव यमुना व सज्जम् एति मनोवर्म वर्णना उपस्थापन कर्ता ।

Or/अथवा

Give the description of the pleasure lake of Śātakarnī.

शातकर्णी मूनिव त्रीडा सरोवरव वर्णना दियी ।

8. 'परार्थे वद्गुकक्षाणा॑ त्वदृशामुदभवः कृतः' – Who is the speaker here ? Why did the speaker say so ? Under what circumstances the speaker make the above remark ? 1+1+2=4
 — ইয়াত বক্তা কোন ? বক্তাই কির এইসবে কৈছিল ? বক্তাই কি পরিস্থিতিত এই মন্তব্য কৈছিল ?
9. 'कष्टम्। रक्षिताः किलैवं नागराजेन पनगाः।' – Who is the speaker here ? Whom did the speaker say so ? What was the policy adopted to protect the serpents as referred to in the above sentence ? 1+1+2=4
 — ইয়াত বক্তা কোন ? বক্তাই কাক সেইসবে কৈছিল ? ইয়াত উপ্রেক্ষ কৰা মতে সাপবোধক বক্তা কবিবিদেল কি উপায় অবলম্বন কৰা হৈছিল ?
10. Write a note on 'भुजङ्गप्रयात' metre. 3
 'ভুজঙ্গপ্রযাত' ছন্দব ওপৰত এটি টোকা লিখো।
11. Prepare a note on the contribution of Dr. Mukunda Madhava Sharma and Acharya Manoranjan Shastri to the field of Sanskrit Studies in Assam. 6
 অসমত সংস্কৃত চর্চার ফেজতত ড° মুকুন্দ মাধব শৰ্মা আৰু আচার্য মনোৱজ্জন শাস্ত্ৰীৰ অবদানৰ ওপৰত এটি টোকা প্রস্তুত কৰো।

12. Fill in the blanks :

3

खाली ठाँटि पूर्ण करा :

_____ नाटकोपरि _____ तेन _____।

Or/অথবা

Write the significance of the following line :

তজন বাকাশাদীর আৎপর্য জিখা :

'ঘইবেদাঙ্গেষু অপি প্রধানং ব্যাক্তরণমেব'

13. Explain with examples *any two* of the following : 2×2=4

তজন শিকোনো দৃষ্টি উদাহরণের সৈতে বাচ্যা করা :

অপবর্গ তৃতীয়া, যস্য চ ভাবেন ভাবলক্ষণম्, সহবৃক্তেऽপ্রধানে, কালাধ্বনোরত্যন্তসংযোগে কর্তৃরি
তৃতীয়া।

14. Choose the correct words for *any three* of the following : 1×3=3

তজন শিকোনো তিনিটি তৎ শব্দ বাছি উলিওৱা :

(a) রাজা শান্তনু পরাজয়তি / পরাজয়তে।

(b) বালক: চন্দ্ৰ দিদৃঢ়তে / দিদৃঢ়তি।

(c) আলিকা ভূষণ রূদতি / রোদতি।

(d) दधि नक्ते / नक्तं न भुज्जीतः।

(e) द्विंजं / द्विजाय गा॑ प्रतिशृणोति।

(f) पाचका॒ / पाचिका॒ अन्नं पचति।

15. Account for case-ending *any four* of the following underlined words :

$1 \times 4 = 4$

उल्लंग आँठेना शिर्काणा॑ छाबिठो॑ नमद् लिभङ्गि॑ निर्वय॑ कर्वी॑ :

(a) शिशुः शास्याम् अधिशेते।

(b) बालकः मोदकाय स्मृहयति।

(c) प्रपुः भूत्याय कुर्ध्याति।

(d) व्याघ्रात् विभेति गोपालकः।

(e) चर्मणि द्वीपिनं हन्ति।

(f) मासमेकं नरे याति।

16. Name and expound the Samāsa in *any two* of the following :

$(1+1) \times 2 = 4$

उल्लंग शिर्काणा॑ मुँछो॒ वास्तवाक्याय॑ टेस्टु॒ नमद् लिभ॑ जिर्वी॑ :

पञ्चनदम्, एकोनः, कुम्भकारः, त्रिभुवनम्, अहिनकुलम्, गन्तुकामः, महावाहुः, अभिमुखः।

17. Write an essay (in simple Sanskrit) on *any one* of the following : 10

उल्लं शिक्षाना एजोन् विद्यां सर्वत्र संस्कृत बहुना जिथी :

- (a) श्रीमन्तश्चूरदेवः
- (b) रामायणम्
- (c) असमीया संस्कृतिः
- (d) मम जीवनस्य लक्ष्यम्
- (e) साम्प्रतिकाले संस्कृतभाषायाः प्रयोजनीयता।

— — — x — — —

